

Maxtaxan – Slakta Göran Perssons heliga ko!

(Dagens Samhälle den 5 juli 2013)

Då statsminister Göran Persson sommaren 1998 självsvåldigt lanserade maxtaxan inom barnomsorgen, chockade han även sina egna partivänner ute i landet. Han chockade även ekonomer på bl.a. Kommunförbundet, som hade förordat tidsrelaterade avgifter, som ett effektivt sätt att begränsa kostnadsökningen inom barnomsorgen. Maxtaxan skulle nämligen medföra att avgifterna inte skulle komma att få samma styrande effekt på kostnadsutvecklingen som tidigare. De borgerliga partierna kritiserade införandet av maxtaxan. De ansåg att Göran Perssons beslut var ett ingrepp i det grundlagsskyddade kommunala självstyret.

Järfälla har maxtaxa. Avgifternas storlek finns på kommunens hemsida www.jarfalla.se. I korthet gäller att ett hushåll betalar 3, 2 eller 1 procent av inkomst för det första, andra resp. tredje barnet. Den högsta avgiften betalar hushåll vars inkomst överstiger 42 000 kr/månad. Med maxtaxan betalar man då 844 kr/månad om barnet är 3-5 år gammalt. Denna låga avgift, som knappt täcker matkostnaden, gäller oavsett om barnet är 30 eller 55 timmar i veckan på förskolan. Nuvarande avgiftskonstruktion underlättar för föräldrar att tillbringa en eftermiddag t.ex. ute på golfbanan eller i ett shoppingcentrum, medan barnet är kvar på ”dagis”. Jag tycker att detta är omoraliskt, men många tycker att det är OK. Föräldrarna betalar ju **maxtaxa**! Och på förskolan har man utbildad personal!

Göran Perssons motiv för att införa maxtaxan var att skolan är avgiftsfri och att då borde även barnomsorgen/förskolan vara det. Maxtaxan har kommit att betraktas som en ”helig ko”, som inte får röras. Maxtaxan har inte räknats upp med inflationen. Idag täcker avgifterna mindre

än 10 procent av kommunernas kostnad för förskolan. Den förda taxepolitiken leder till att vi på sikt får en avgiftsfri förskola. Den utökade rätten att ha barn i förskolan, även om man inte jobbar eller studerar samt 15 timmar gratis allmän förskola för alla 3-5-åringar, är också ett steg mot en helt skattefinansierad förskola.

Det är dock en principiell skillnad mellan skolan och förskolan. Skolan är obligatorisk, men det är inte förskolan. Det är alltså tillåtet i Sverige för föräldrar att använda egna resurser för att ta hand om och uppfostra sina barn. Den friheten vill Göran Hägglund värna. KD har länge velat att alla kommuner skall införa ett vårdnadsbidrag. I söndags i Almedalen föreslog dock Hägglund att de som tjänar mer än 42 000 kr/månad skall betala 100 kr mer. Det betyder att i exemplet ovan skulle förskoleavgiften bli 944 kr/månad.

I Järfälla har FP sett till att vårdnadsbidrag inte införts. Vi anser att vårdnadsbidraget minskar föräldrars incitament att komma ut på arbetsmarknaden. Med Järfällas idag ansträngda ekonomi har vi inte heller råd med ett vårdnadsbidrag.

Göran Hägglund sade i Almedalen att han hoppas att kommunerna tillsammans skall bidra med 350 mkr för att minska barngruppernas storlek. Bara de kommuner som gör det, skulle få höja maxtaxan.

Finansdepartementets förslag till inkomstutjämning för kommuner och landsting, innebär för Järfällas del (främst genom ändrade beräkningsregler för förskolan) en försämring med ca 70 mkr per år. I Järfälla jobbar vi hårt för att klara vår budget och samtidigt förbättra kvaliteten i bl.a. förskolan. En förbättring kan ske genom mindre barngrupper, satsning på lärare, ändrat arbetssätt eller ny pedagogik. Kommunerna sitter inte med några ymnighetshorn. Det gäller att prioritera och använda pengarna där de gör bäst nytta. Regeringen bör därför inte detaljstyra kommunerna och ytterligare begränsa det kommunala självstyret. Ge kommunerna större frihet! Överlåt åt den enskilda förskolan (kommunal eller privat) att utforma en effektiv verksamhet, så att man – genom ett *lekfullt lärande* – uppnår de mål, som kommunfullmäktige i Järfälla har fastställt!

Lars Markstedt (FP)

